

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 193/22

Люксембург, 1 декември 2022 г.

Заклучение на генералния адвокат С-699/21 | E. D. L. (Основание за отказ, свързано със заболяване)

Според генерален адвокат Campos Sánchez-Bordona сериозният риск за здравето на издирваното лице може да обоснове отлагането на изпълнението на европейска заповед за арест, но не и отказ на изпълнение без допълнителни условия

През септември 2019 г. Районен съд Задар (Хърватия) издава европейска заповед за арест (наричана по-нататък „ЕЗА“) за целите на наказателното преследване срещу E. D. L., пребиваващ в Италия, за престъплението притежание, с цел трафик и пренос, на наркотични вещества, извършено през 2014 г. на хърватска територия. Според психиатрична експертиза E. D. L. страда от психотично разстройство, изискващо лечение, и съществува сериозен риск от самоубийство, свързан с възможното му настаняване в затвор. Италианският изпълняващ ЕЗА съдебен орган повдига пред Конституционния съд въпрос за конституционносъобразността на закона за транспониране на Рамково решение 2002/584/ПВР¹ поради това че би могъл да е в противоречие с правото на здраве, гарантирано от италианската конституция. Конституционен съд се обръща към Съда по реда на преюдициалното производство с искане за тълкуване на рамковото решение.

Италианският Конституционен съд поставя въпроса дали е приложима по аналогия съдебната доктрина, започната с решение *Aranyosi* и *Căldăraru*², по силата на която при изключителни обстоятелства трябва да се откаже изпълнението на ЕЗА, ако е налице риск, вследствие на **общи и системни недостатъци в издаващата държава членка**, издирваното лице да бъде подложено на нечовешки или унижителни условия на лишаване от свобода (в разрез с чл. 4 от Хартата на основните права на Европейския съюз, наричана по-нататък „Хартата“) или на производство, в което не се спазва неговото право на ефективна съдебна защита и на непристрастен съд (чл. 47 от Хартата). Съдът изисква **двуетапна проверка**, за да се определи правдоподобността на този риск: на първо място, трябва да се установи наличието на общи и системни недостатъци в издаващата държава членка, които застрашават защитата на основните права на

¹ Рамково решение на Съвета от 13 юни 2002 година относно [ЕЗА] и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3 и поправки в ОВ L 205, 2019 г., стр. 34 и ОВ L 181, 2022 г., стр. 35), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24).

² Решение на Съда от 5 април 2016 г. по съединени дела [C-404/15 Pál Aranyosi](#) и [C-659/15 PPU Robert Căldăraru](#) (вж. [ПС 36/16](#)). Вж. и решения от 25 юли 2018 г., *Generalstaatsanwaltschaft (Условия на лишаване от свобода в Унгария)* ([C-220/18 PPU](#), вж. [ПС 114/18](#)) и *Minister for Justice and Equality (Недостатъци на съдебната система)* ([C-216/18 PPU](#), вж. [ПС 113/18](#)), от 15 октомври 2019 г., *Dorobantu* ([C-128/18](#)), и от 17 декември 2020 г., *Opreaar Ministerie (Независимост на издаващия съдебен орган)* (съединени дела [C-354/20 PPU](#) и [C-412/20 PPU](#), вж. [ПС 164/20](#)).

издирваното лице; на второ място, трябва да се провери дали са налице сериозни и обосновани основания да се счита, че съществува реален риск основните права на това лице, конкретно, да бъдат нарушени вследствие на предаването му.

В заключението си, представено днес, генерален адвокат Manuel Campos Sánchez-Bordona счита, че **в този случай първият от споменатите два етапа не трябва да се прилага, тъй като рискът за здравето на издирваното лице не е свързан с възможни общи недостатъци, такива в здравеопазването или в местата за задържане в издаващата държава членка**, каквито никой не е изтъкнал, а с евентуалната липса на подходящо лечение на разстройството, от което страда посоченото лице в частност. **Поради това би било достатъчно да се установи дали на издирваното лице ще бъде осигурена в издаващата ЕЗА държава необходимата медицинска помощ.**

Освен това, като подчертава отново, че **крайъгълните камъни на създадената с Рамковото решение система са доверието и взаимното признаване**, и че **отказът да бъде изпълнена ЕЗА трябва да е изключение от правилото**, той съветва **вместо да се разширява по съдебен път списъка на основанията за отказ на изпълнение**, да се използват способите, които самото Рамково решение предоставя на държавите членки, като предвижда **възможността предаването на издирваното лице да бъде временно отложено, по изключение и поради сериозни причини от хуманитарно естество** като опасността за живота или здравето на издирваното лице (член 23, параграф 4).

Като алтернатива на създаването на ново основание за отказ да се изпълни ЕЗА генералният адвокат предлага придържане към способа по **член 23, параграф 4 от Рамково решение**, който предвижда **обмен на информация между издаващия и изпълняващия съдебен орган. Този обмен, от една страна**, би позволил на последния да получи от първия разяснения относно възможното медицинско лечение в местата за задържане или лишаване от свобода, което да съответства на здравните нужди на издирваното лице, и от друга страна, би предоставил на издаващия орган полезни данни, за да прецени риска за здравето на издирваното лице и, ако е необходимо, да вземе решение за отмяна (временна или окончателна) на ЕЗА. **По този начин сериозният риск за здравето се превръща в основание, което предопределя разрешаването на изпълнението на ЕЗА и обосновава решението за неговото отлагане.**

Генералният адвокат отбелязва, че **отлагането трябва да бъде временно**, тъй като ЕЗА трябва да се изпълни, когато отпаднат причините от хуманитарен характер, от които то е обосновано. Ако се наложи отлагането да се проточи във времето, съответните съдебни органи трябва да потърсят подходящи решения и предаването може да не се извърши, само ако се надвиши определен разумен срок.

Поради това той предлага на Съда да отговори на италианския Конституционен съд, че **ако изпълняващият съдебен орган счита, че предаването на издирвано лице, страдащо от тежки хронични и потенциално необратими заболявания, би могло да го изложи на риск да претърпи сериозно увреждане на здравето** (като последица от потенциалното нарушение на членове 3 - **право на неприкосновеност на личността** — или 4 — **забрана на изтезанията и на нечовешкото или унизително отношение или наказание** — от Хартата по **причини, свързани с неговото здравословно състояние**), трябва да поиска от издаващия съдебен орган **информация, която позволява да бъде изключен този риск, и когато е приложимо, по изключение и с временен характер, да отложи предаването на това лице**, докато посоченият сериозен риск продължава да съществува.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палова ☎ (+352) 4303 4293

Поддържайте връзка!

